Living the Lotus

2
2021
VOL. 185

Buddhism in Everyday Life

Founder's Reflections

खोजी गर्ने मन

म सानोबेलादेखी नै अरुको बिपत तेत्तिकै हेरेर मात्र बस्न नसक्ने स्वभावको थिए ।

मेरो हजुरबा र बाको जिवनी देखेर प्राकृतिकरुपमा तेस्तो भएको थिए होला र जब म युवा भए आफुले देखेको र सुनेको सबै "यो कुराले अरुलाई सहयोग हुन्छ कि" भनेर तेस्लाई आफ्नो बनाउन मन लाग्ने भयो । तेस्तो गर्दै सद्धर्म पुन्डरिक सुत्रसँग भेट भयो ।

सुत्र पाठमा "हेर्दा र खोज्नाले बोधिसत्वको नजिक" भन्ने श्लोक छ" ।

तर खाली तेत्तिकै हेर्ने र खोज्ने होईनकी केहि उद्ध्यस्य लिएर हर दिन जिउने । गम्भिर भएर खोज्ने । यो खोजी आफुले पढ्ने किताब, भेटेको मान्छेको कुरा तथा हामीले भेट्ने हरेक चिजमा भेटिनेछन ।

खोज्नु भनेको चुंबकले बालुवबाट फलामको टुक्रालाई ताने जस्तै हो । र ठीक उल्टो यदी खोजी गरिएन भने खजानाको भन्डारमा गए पनि केहि भेटिदैन ।

संस्थापकको निबन्ध १०, २२-२३

रिश्शो कोसेइ काइ सन १९३८ सालमा संस्थापक निवानो निचिनो र नागानुमा म्योकोले सुरु गर्नुभएको शद्धर्म पुन्डरिक सुत्र र अरु दुइ सुत्र मान्ने सर्बसाधारण बुद्ध धर्मको संस्था हो । हामी बस्ने ठाउँ, काम गर्ने ठाउँमा गौतम बुद्धका उपदेशहरुको आधारलाई व्यबहारमा ल्याएर शान्तिपूर्ण संसार बनाउन चाहने ब्यक्तिहरु यो संस्थामा आबद्ध छन । अहिले अध्यक्ष निवानो निचिको र हामी बौद्धधर्मालु सदस्यहरु राष्ट्रय अन्तराष्ट्रय स्तरमा अरु धर्महरु या परोपकारी संस्थाहरुसँग मिली बुद्धको उपदेश फैलाउन कोसिश गरिरहेका छौ । रिश्शो कोसेइ काइ सन १९३८ सालमा संस्थापक निवानो निचिनो र नागानुमा म्योकोले सुरु गर्नुभएको शद्धर्म पुन्डरिक सुत्र र अरु दुइ सुत्र मान्ने सर्बसाधारण बुद्ध धर्मको संस्था हो । हामी बस्ने ठाउँ, काम गर्ने ठाउँमा गौतम बुद्धका उपदेशहरुको आधारलाई व्यबहारमा ल्याएर शान्तिपूर्ण संसार बनाउन चाहने ब्यक्तिहरु यो संस्थामा आबद्ध छन । अहिले अध्यक्ष निवानो निचिको र हामी बौद्धधर्मालु सदस्यहरु राष्ट्रय अन्तराष्ट्रय स्तरमा अरु धर्महरु या परोपकारी संस्थाहरुसँग मिली बुद्धको उपदेश फैलाउन कोसिश गरिरहेका छौ ।

Living the Lotus
Vol. 185 (February 2021)

प्रकाशक: रिश्शो कोसेइ काइ अंतराष्ट्रय बिभाग

फुमोन मिडिया सेन्टर २-७-१, वादा सुगीनामी कु
टोक्यो १६६-८५३७ जापान
फोन: ८१-३-५३४१-११२४
फ्याक्स्: ८१-३-५३४१-१२२४
इ-मेल्: living.the.lotus.rk-international@kosei-kai.or.jp

प्रमुख सम्पादक: केइइची आकागावा
सम्पादक: केन्सुके ओसादा
नेपाली संसकरण अनुवाद र सम्पादक: नविन अर्याल
सम्पादन कर्मचारी:अंतराष्ट्रय बिभाग कर्मचारी

Living the Lotus-Buddhism in Everyday life (शद्धर्म पुन्डरिक सुत्र - दैनिक जिवनमा बुद्ध धर्म) भन्ने शिर्षक हाम्रो दैनिकिमा बुद्धको उपदेश कसरी प्रयोग गर्न सकिन्छ भन्ने कुरा बुझाउन, जसरि हिलोमा पनि कमल फकृयको हुन्छ तेस्तै हाम्रो जिवन राम्रो र उधेष्यमुलक होस भन्ने कामना सहित राखिएको हो । यो पत्रीका पढेर संसार मनिसहरुको जिवनमा बुद्धको उपदेश उपयोग गर्नकोलागि ईन्टरनेटमा राखिएको छ ।

President's Message

अरुलाई खुशी पार्ने आफु

Rev. Nichiko Niwano
President of Rissho Kosei-kai

"चम्त्कार" भनेको के हो

मानव ज्ञानभन्दा अदभुत र अचम्मको शक्तिलाई "चमत्कार" या "दैब्य शक्ति" भनेर भनिन्छ र यो "हामीमा हुन नसक्ने अदभुत क्षमता हो" भन्ने सोच्छौ ।

साचो भन्ने हो भने बुद्धधर्मको ग्रन्थमा "सबै कुरा देख्न सक्ने" "सरिरको रौरौबाट प्रकाश छाएको" एस्ता रहस्यमय कुरालाई चम्त्कार भनिएकोले हामीलाई तेस्तो लाग्नु स्वभाबिक हो । तर हामीले गर्न नसक्ने कुरा बुद्धले तेस्तो उपदेश दिदैनन भन्ने लाग्छ । भने पछी ग्रन्थमा भएको दैबिक शक्ती र चमत्कारको अर्थ के हुन सक्छ त ?

मेरो बिचारमा मान्छेको सबैभन्दा ठुलो दैबिक शक्ती भनेको "मन" नै हो । अर्को शब्दमा भन्दा मानिसको "मन"को शक्ती नै दैबिक शक्ती हो । सोच्यौ भने हामीमा मन भएर नै अरुको बारेमा ख्याल राख्ने गर्दछौ । अरुले के खोजी रहेछन त्यो कुरा बुझ्दछौ । बुद्धको सत्यलाई बुझ्ने पनि मन भएर नै हो । संस्थापकले "माहायानको उपदेशको साचो अर्थको बुद्धिमतलाई पाएमा दैबिक शक्ती पाए जस्तो हो" भनेर भन्नुभएको छ

तेसैले बिशेष क्षमता नै दैबिक शक्ती हो भन्दा पनि अरुलाई दया गर्ने मनको कार्यले नै चम्त्कार गर्न सक्ने शक्ती दिदछ । जस्तो कि बुद्धको उपदेश बुझेर आफुमा भर पर्ने साथिले गर्दा "आफु धेरै परिवर्तित" भए भन्ने मानिस यो संस्थामा थुप्रै छन र कहिलेकाही अचम्म हुने गरी पाइने फल या मनको परिवर्तन हुँदा हाम्रो मनमा अनगिन्ती सम्भावना भए र नै हो ।

अङ्गुलिमाला जो पहिला हत्यारा थिए उनि बुद्धको दिक्षाले गर्दा पछी बुद्धका चेला हुन सकेको कुरा पनि एक प्रमाण हो चम्त्कार को । तेसैले "चम्त्कार" भनेको अरुको कुरा बुझ्ने "साचो हृदय' हो तेस्ले दिने शक्ती हो ।

अरु खुशी हुँदा पाइने "खुशी"

"चम्त्कार" को बारेमा यहाँ जस्तै भनिरहेको बेलामा "कोसेइ काइमा साचो हृदयको चम्त्कार गर्ने धेरै छन्" भनेर एकमान्छेले भनेका थिए र त्यो कुरा सत्य हो । किनकी पुन्डरिक सुत्रको "तथागतको चम्त्कार" अध्यायमा चमत्कार भनेको मानिसलाई खुशी तुलाउन गरिने कुरा हो । "सर्बप्रणिको खुशीको निम्ती अतौल्य चम्त्कार भयो" भन्ने लेखिएको छ र हामी पनि अरुसँग भेट्दा मुख उज्यालो परेर दयालु भएर प्रस्तुत हुन पर्दछ र अरुको मन जित्न यि अभ्यास गर्दा अलिकती पनि खुशी मिलेमा चमत्कार सरह् हुनेछ ।

यहाँ एक जापानको आनिमेको(कार्टुन) कुरा गर्छु र एसको निर्मता यानासे ताकासिले "सबैभन्दा खुशी भनेको अरुलाई खुशी पार्ने कुरा हो" आनपानमान कथा PHP प्रकाशण) भनेर भनेका छन । मानिसलाई अरुलाई खुशी बनाउदा खुशी हुन्छन भनेर उनिले आनिमे निर्मता भएका थिए र "सबै शक्ती लगाएर अरुलाई खुशी बनाउन मन थियो" भनेर पनि भनेक छन । त्यो पढ्दा "आनिमेले अरुलाई खुशी बनाउने बोधिसत्व हुन यिनि" भन्ने लाग्यो र साथमा आफु भएको ठाउँबाट नै बोधिसत्व बन्न सकिन्छ भनेर सिकाएका छन भन्ने लाग्यो ।

मैले पहिले अफु हलचल गर्न नसक्नेले पनि हसिलो अनुहार र बोल्ने शब्दले अरुलाई खुशी दिन सक्दछन भनेर भनेको थिए त्यो नि सबैभन्दा ठुलो चमत्कार हो र बोधिसत्व कर्म हो ।

र हामी उपदेश बुझाउनेहरुलाई "बोधिसत्वको चम्त्कार" अध्यायमा "अनगिन्ती बोधिसत्वको बारेमा अनन्तसम्म प्रचार" भनेर भनिएको छ । हामीसबै मिलिजुली बस्न सकिने धर्ती बनौने कोशीस गर्दै छौ । सधै साचो हृदयले सकेसम्म अरुलाई खुशी तुलाउन सक्ने बन्नु पर्दछ ।

From *Kosei,* February 2021.

बोधिसत्व कार्यनै साँचो मुक्तिको बाटो

अन्तराष्ट्रय बिभाग
आकागावा केइ इची

यो प्रवचन २०२० डिसेम्बर १५मा दाइसएदोमा शाक्यमुनी बुद्ध जन्मजयन्ती पुजामा गरिएको हो ।

सबैजना आज्ञा दिनुहोस । म १९६० म अकिताको योकोते शहरमा जन्मिएको हु । म जेठो छोरा हु र मेरा दुइ बहिनिहरु छन । म कोसेइ काइको तेस्रो पुस्ता हु । र सबैको आशिर्बादले ६० बर्ष भएको छु । जिवनको यो कोशे ढुङ्गामा मैले यहाँ प्रवचन गर्ने सुअवसर पाएको "भक्ती मान्ने घरमा जन्मिएर कोसेइ काइको कर्मले हुर्केको कुरामा आभरी भएर बोधिसत्वमा हुन पर्ने निर्ण्यालाई दृढ पार्दै उपदेश प्रचार गर्दै जानु" भन्ने बुद्धको दयाले गर्दा हो भन्ने मनन गरेको छु ।

फर्केर हेर्दा मलाई आस्थाको बाटोमा लिएर आएको मेरो बुवाले हो । २००५ अक्टोबर २ को कोसेइ पत्रीकामा "माहायान धर्म" को बारेमा लेखिएको एक लेखमा मेरो बुवाले एसो भन्नु भएको रहेछ:

"१९८८ मा मैले जेठो छोराको कोसेइ काइ कलेज दिक्षान्त समाहरोहमा भाग लिएको थिए । होरिनकाकुमा गरिएको त्यो कार्यक्रममा मैले संस्थापकलाई पिउने कुरा दिदै "मैले छोरा तपाईंलाई सुम्पिए र मेरो छोराले धर्मलाई ज्यादै गम्भिररुपमा लिन्छ" भनेर भने । संस्थापकसँग कुरा गर्दा आफु पनि धर्मलाई गहिरो पार्ने सोचेर अहिलेसम्म रक्सिमा मात्तेर अरुलाई दुख दिएको कुरलाई प्रायस्चित गरेर रक्सी पनि छोडे । जेठो छोराले गर्दा आफ्नो अवस्थालाई बुझ्न सक्ने भए र यो अवसर प्रदान गर्नु भएको संस्थापकप्रती अहिलेसम्म पनि आभरी छु"

२०१२ मा ८० बर्षको उमेरमा परलोक हुनुभएको बुवाको कुरा पत्रीकामा पढ्दा मैले काम सुरु गर्न थालेको १९८८ मा हाम्रो परिवारको कर्म बदलिएको रहेछ भन्ने थाहा हुन्छ ।

कोसेइ काइको पहिलो पुस्ता मेरो हजुरबा योकोते मन्दिरको पहिलो प्रमुख हुनुहुन्थ्यो र उहा भक्तिमा चुर्लुम्म डुब्ने खालको हुनुहुन्थ्यो । मेरो आमालाई मेरो हजुरआमाले गोद लिनुभएको थियो र मेरो बुवालाई पनि गोद लिएर पछी हाम्रो बिहे भएको थियो । बुवाले निर्माण गर्ने एक कम्पनी खोल्नु भयो र पछी त्यो ठुलो कम्पनी भयो । जिम्बेबारी बहन गर्ने मेर बुवा आफ्ना बुवासँग कहिलेकाही कुरा नमिलेर आफ्नो भावनालाई रक्सी पिएपछी ओकल्ने गर्नु हुन्थ्यो । केही कुरा नबुझ्ने विद्यार्थी म खाली झगडा गरेर जित्नै पर्ने बुवाको स्वरुप मात्र देख्ने गर्थे । तर एस्त कुरालेनै पछी थाहा नदिइ मलाई धर्म प्रती आस्था जगाउने बलियो प्रेरणा बनेर बुद्धसँग भेट्ने कर्म बन्यो ।

जब म युवा हुँदै गए कोसेइ काइको उपदेश भनेको मानिसलाई मुक्ती दिने हो र घरमा बुद्धधर्म मान्ने भन्ने कुरामा बिश्वास गरेको मलाई आफ्नो घरको झागडालु अवस्था देख्दा किन कोसेइ काइको आस्था लिदा पनि दुख जादैन र किन

दाइसेइदोमा प्रवचन गर्दै आकागावा प्रमुख

आमाले दुख खप्न पर्ने भन्ने कुराले पिर पार्थ्यो । र संस्थापकले भए एस्तो अवस्थामा कसरी मुक्ती दिलाउनुहुन्थ्यो होला भन्ने सोचेर "कोसेइ काइको उपदेश सिकेर आफ्नो घरलाई पहिलाको अवथमा फर्काउछु" भन्ने कामना गर्न थाले ।

मैले कसरी परिवारको सुख फर्काउन सक्छु भनेर उपाय खोज्न थाले । तेस्तो गर्न टोक्योको मुख्य मन्दिर गएर संस्थापकलाई प्रतक्ष बुझ्नु नै सर्बोत्तम हो भनेर बहिनिले भाग लिने एक कार्यक्रम म साथै गए । १९८२ को

सरद ऋतुमा जापानभरिबाट आएका धर्मालुले भरिएको दाइसेइदोमा आफु पनि अहिले उभिएको ठाउँमा संस्थापकले प्रवचन गर्नु भयो । त्यो टाढाबाट देख्दा मात्रै पनि मन शान्त भएको जस्तो लागेको थियो ।

फर्कने बेलामा एक अचम्मको कुरा भयो । सबैजना फर्कनुअघी होरिनकाकु हेर्न पाइने भैयो । बिशाल कक्षाको बुद्द मुर्तिअघी हुँदा त्यो दैबिक शक्ती देख्दा मलाई चट्टयाङ परेको जस्तो भयो र सरिर कडा भएर तेही उभ्भिरहे । कसैले मेरो मनमा कुरा गरेको जसो लाग्न थाल्यो । "तिमी अहिलेको चिन्तबाट केहि दुखी हुन पर्दैन । परिवार सबै ठीक छन मतिर आउ । तिमीलाई मैले बिश्वास गरेको छु" त्यो शब्दहरु न्यानो र दयालु थियो "के हो ? को हो ?" भन्ने सोची मेरी आखामा खुशीको आसु आएको थियो । के भएको थियो नबुझी दिमागमा खलबली भयो उताबाट आएको कुरामा बिलिन भएर "बुझे मलाई स्विकार छ" भनेर मनमनै भने ।

केही समयको मात्रको कुरा थियो त्यो । एस्तो अचम्मको अनुभव नै कोसेइ काइमा बिताउने जिवनको निर्णायक हुन गयो । दुइबर्ष पछी गाकुरिनमा पढाउन थाले । तेस्पछी अघिन "माहायान धर्म"को लेखमा भने जस्तै बुवाले संस्थापकसँग भेट गरेपछी रक्सी छोड्नु भयो र रक्सिको कारणले दुख पाएको हाम्रो परिवरमा फेरी खुशीको न्यानो प्रकाश छाउन थाल्यो ।

केहिबर्षपछी मैले यो कुरा संस्थापकलाई भन्ने मौका पए । उहाले हासेर "त्यो श्रवण ध्यान भनिन्छ र सबैले एस्तो अनुभव गर्न पाउदैनन राम्रो अनुभव गरेछौ" भनेर दयालु पाराले भन्नुभयो । "श्रवण भक्ति" भन्ने शब्दको अर्थ के होला भन्ने लाग्यो । कोसेइ काइमा "पहिला अरुहरु" भन्ने आफुभन्दा अरुलाई ग्रहायता दिइने बोध्सत्व कार्यलाई मुल रुपमा सिकाइएको छ । बुवाको रक्सी खाने कुराले गर्दा पाएको दुख र अचम्मको अनुभव गरेको कुरा मात्र सोच्ने मलाई संस्थापकले पनि ज्यादै न्यनोरुपमा लिनु भएको थियो । तेसमाथि उहाले "दुखको मुक्तिको लागी आफ्नो मात्र होईन कि भक्ती गरेर अरुको कुरा पनि दयालु रुपमा सोच्नु नै बोधिसत्व कार्य हो" भन्ने कुरा मैले केहि समय पछी बुझ्दै गए ।

फेरी म अलि पहिलाको कुरा गर्छु म गाकुरिनमा काम गर्नुअघी पनि मेरो प्रबृत्तिलाई जाँच्न खोज्ने खालका घटनाहरु भएको थिए । काम गर्ने बिद्यालयमा आगलागि, मेरो सालोको दुखद मृत्यु, घरको ठुलो ऋण जस्ता छोटो समयमा दुखद घटनाहरु धेरै घटे । मैले काम छोड्छु भन्ने लागेको थियो त्यो बेलामा मलाई मुख्य अफिसमा बोलाईयो । केही दिन पछी म त्यहाँ गए र त्यहाँ सन्चालक समितिका बाबा इची कात्सुजी र वोताकी मासाकोजिले मलाई परखी रहनु भएको थियो । दुबैले यो संसारमा जन्मेर धन्य हुन पर्ने उपदेश र संस्थापकसँगको भेटको अर्थ र सद्धर्म पुन्डरिकको धर्मगुरु अध्यायको उपदेश बुझाउनु भयो र मेरो मनमा आस्था भरिदिनु भयो । एस्तो धन्य कर्म पनि गाकुरिन अध्यक्षको गम्भिर पुजन र दयाले गर्द नै सम्भव भएको हो । जसरि भए पनि मेरो दुखलाई पार गराउन खोज्ने रेबरेन्डप्रती म धेरै आभारी छु ।

गाकुरिन पछी मैले बाहिरसंबन्ध बिभागको काम पाए र संस्थापकले सुरु गर्नु भएको शान्तिको पथमा काम गरेर ठुलो अनुभव पाए । २०१५ मा मेगुरो मन्दिरको प्रमुख भए । मैले करिब ३० बर्षसम्म धर्मसहकार्यको काम गरेको थिए तर धर्मप्रचारको मुल ढोकामा उभ्भिएर काम सुरु गर्न सक्छु कि सकिदिन भनेर अलिकती चिन्ता लागेको थियो ।

मन्दिर प्रमुख भएर मेगुरो मन्दिरमा काम सुरु गरेक दिन पश्चिम टोक्योका प्रमुख चिबा काजुओको अग्रतमा मेरो

स्वागत कार्यक्रम आयोजना भयो । जब दोजोमा पुगे त्यहाँ होजामा भएका मानिसहरुको आखाको चमक देखेर मेरो चिन्ता खत्तम भयो । अबदेखी उहाहरुसँग मिलेर काम सुरु हुन्छ भन्ने साहास आयो ।

केहिदिनपछी बिहान मन्दिर पुग्दा त्यहाँको ढोका नखुलेर केहिबेर बाहिर नै बस्नु पऱ्यो । स्वचालित ढोकाको स्विच अन नभएको मतर थियो र त्यो ढोका नखुलेको देखेर मेरो मनमा एक सोचाइ आयो ।

यो संसारमा कसैको साहायता मग्दा नपाउने अनि आस्था नभएकोले धेरै दुख पाउनेहरु धेरै छन होलान । मलाई यो ढोका नखुलेको देखेर यो मन्दिरको ढोका त सबैकोलागी सधै खोल्नु पर्छ भन्ने लाग्यो र "सर्ब समय खुल्ला ढोका" बनाउछु भन्ने लक्ष बनाए । मेगुरो मन्दिरको ६१ बर्षको इतिहास छ र एसका पहिलो प्रमुख यामाजाकी, अरु प्रमुख र कर्मचारी सबैको कडा मेहेनतको कृपाले मानवश्रोत बिकास, धर्मप्रचारको काम, समाजका अरु धर्म मान्ने मानिसको सहकार्य, वार्षिक रुपमा हुने "प्रभात खिचडि" "धर्मालुहरुको भेट" "सबारी दुर्घटनामा मृत्यु भएकाहरुको श्रद्धान्जलि" "आत्महत्या न्युनिकरण" आदी कार्यक्रम्हरु हुँदै आएका छन ।

मेगुरो मन्दिरमा काम गरेको ५ बर्ष भएको यो साल कोरोनाले गर्दा धेरै कठिन एक बर्ष भयो । अध्यक्ष्यज्युले नयाँ बर्षको सन्देशमा "सर्बस्थान दोजो भन्ने मनन गरेर हरेक दिन बिताउने" भन्ने हाम्रो दैनिक भक्ती हो भन्ने कुरा गर्नु भयो । अहिलेसम्म "साधाराण कुरा" हो भनेर नदेखिएको कुरा बुझ्न थालियो र आफुलाई सहयोग गरेका धेरै मान्छे र बस्तुमा आभारी हुन थालियो । कोरोनपछी नयाँ दैनिकिको लागी मानिस पनि मन्दिर पनि अझ लचक हुन पर्नेछ । मेगुरो मन्दिरमा सामाजिक सन्जाल प्रयोग गरेर एकसाथमा पुजा गर्न नमिल्ने संघहरु सँग मिलेर एकअर्कालाई ढाडस दिने, पुण्य बाढ्ने अनि र स्वास्थ्यकर्मी लगाएत बाहिरा खट्ने मानिसलाई हौसला दिने "प्राणको झान्डा" बनाएर मन्दिरमा राख्यौ । कोरोनाले गर्दा कतै पनि जान नमिलेका मानिसको कुरा सुन्न "मनको फोन" सुरु गर्यौ जसमा मन्दिरको बयष्क बिभागका प्रमुख र अरु कर्मचारीले फोनबाट सल्लाह दिनेछन । र शहरमा हुने हिंसा य केटाकेटीमा हुने हिंसामा मारिएकहरु र हिंसामा मारिएका केटाकेटीहरुको चिर शान्तिको पुजा पनि गर्यौ । एस्तो हिंसालाई रोक्न "दुख बुझ्ने तेदोरी र मिचिबिकि" को अभ्यास गरेर समस्यालाई अझ बुझ्न सक्यौ ।

यो महिनादेखी मैले अन्तराष्ट्रय प्रचार बिभागको जिम्म्बेवारी पाएको छु । मेगुरो मन्दिरको बिदाइ कार्यक्रममा कोरोना छेक्के ग्लासभन्दा अघिल्तिरबाट बिनाभेट सबैसँग बिदा हुन पऱ्यो तर धर्मप्रचार गर्ने ठाउँको अनुभवबाट सिकेको कुरा जिन्दगीभर काम लाग्ने खजना भएको छ र यो नयाँ कामलाई आफ्नो सर्बशक्ती लगाएर लागेको गुण तिर्ने छु । र स्वर्गिय बुवाबाट बुझेको कुरा "साचो मुक्ती र दुखको हल पाउन बोधिसत्व कार्यलाई अभ्यास गर्दा मात्र हुन्च" भन्ने कुरा मनन गरेर अब पनि भक्ती गर्दै जानेछु भन्ने प्रण गर्दै यो प्रवचन एही सक्छु ।

सबैजना सुन्नु भएकोमा धन्यवाद ।

उलान्बटारमा भर्मण गर्दा आकागावा प्रमुख (त्योबेलामा मेगुरो मन्दिर प्रमुख)

The Threefold Lotus Sutra
An Outline and Key Points for Each Chapter

Rev. Nikkyo Niwano

२२औ अध्याय आयोग

भेटको गहिरो भावना र कठिनता सामना गर्दाको खुशी

आयोग भन्ने शब्दमा “ख्याल गरिदिनु” भन्ने अर्थ पनि छ । अघिल्लो २१औ “तथागतको चम्त्कार” अध्यायको अन्त्यमा ब्याख्या गरिएको कुरा पनि एही नै हो । यो अध्यायमा शाक्यमुनी बुद्धले सबै बोधिसत्वको टाउकोमा आफ्नो हात राखेर “यो अमुल्य बुद्धिलाई अब आउने जमानाका मान्छेलाई बुझाउनु भन्ने महत्वपुर्ण कुराको जिम्बेबारी दिएका थिए” । जसरि भए पनि आफ्नो मनमा यो उपदेश राखेर अरुमा फैलाएर सर्बप्राणिको हित गर्दै जानु” भनेर आदेश दिएको अध्याय हो यो । तेसैले एसलाई पहिला “सर्ब सरांस” भनेर पनि भनिन्छ ।

पक्कै पनि बोधिसत्वहरुले यो कुरालाई लिएर गहिरो भावनाले यो एक ठुलो जिम्बेबारीमा हर्ष अनुभव गरेर कडा प्रतिज्ञा गर्दछन । यो “आदेशको हर्ष” र “जिम्मेवारिको हर्ष” लाई हामीले अहिलेको बोधिसत्वहरुले मनमा राख्न पर्दछ । यो नै यो अध्याय को महत्वपुर्ण अंश हो ।

फेरी गृढकुट पाहाडतिर

यो अध्यायपछी सद्धर्म पुन्डरिक सुत्रको एक महत्वपुर्ण भागमा प्रबेश गर्दछ । कसरी महत्वपुर्ण भाग हो भन्दा खेरी यहाँ अब बुद्धको आयु भनेको अनन्त हो र त्यो कुरालाई बिश्वास गर्दा पाइने पुण्यको उपदेश दिनु भन्ने महत्वपुर्ण कुरा यहाँ आएर पुर्ण हुन्छ र फेरी ग्रन्थ ग्रढकुट पाहाडमा फर्किन्छ र यो नै “वास्तविक गृढकुट पर्वत” बन्दछ ।

२३औ अध्याय भैष्याज्य राज कार्य

बोधिसत्व सर्बप्राणिका नमुना

अहिलेसम्मको उपदेश (धर्म) लाई हामीले राम्रोसँग बुझ्यौ । अब तेसको "अभ्यास" मा प्रवेश गर्नु पर्दछ । तर हामीले एस्तो उत्तम सत्यलाई कसरी आफ्नो दैनिकिमा प्रयोग गर्ने भनेर हामीजस्ता साधारण मानिसलाई थाहा पत्तो हुँदैन । यो समस्यालाई सुल्झाउन सर्बोत्तम "बुद्ध"मा पुग्न एक पाहिला अघी एक अति सुन्दर पुण्य अर्थत एक पुज्य कार्यको प्रतिनिधी "बोधिसत्व" सँग सिकेर जानु पर्दछ ।

तेसैले यो अध्याय र एसपछीको उपदेशमा मुल कुरा एहि भनिएको छ । प्राणिले बुझ्न सक्ने उधाहरण प्रस्तुत गरेर जागर जगाउने कोसिस गरिएको छ

समर्पित अभ्यास नै ठुलो पुजा

अब यो अध्यायमा देखा पर्ने भैषाज्य राज (बैध्य) बोधिसत्वले मानवको रोगको उपचार गर्ने बोधिसत्व हुन र यहाँ उनका अघिल्लो जन्मको कथा (कार्य) प्रसुत गरेर सपर्पण (त्याग गरेर बुद्ध र बुद्धधर्मको पुजा गर्ने) पुण्य को आधारभुत रुप प्रस्तुत गरिएको छ ।

भैषाज्य राज बोधिसत्व अघिल्लो जन्ममा सर्बप्राणी हर्ष भन्ने बोधिसत्व थिए र चन्द्रसुर्यबिमल भन्ने तथागतको सेवा गरेर सद्धर्म पुन्डरिकको उपदेश बुझेर धेरै समय तपस्या गएरेर अहिलेको उच्च स्थानमा पुगेका थिए । चन्द्रसुर्यबिमल तथागत र सद्धर्म पुन्डरिक सुत्रको पुजा गर्छु भनेर "शरण लिने र आभारिपन देखाउने साचो कार्य" चम्त्कार गरेर आकासबाट पुष्प बर्षा गरी पुजा गर्छु भन्ने लागेको थियो तर तेस्तो गर्नु भन्दा पनि आफ्नो सरिरलाई प्रयोग गरेर पुजा गर्छु भन्ने सोचेर अत्तरको तेल पिएर र तेल घसेर आफ्नो सरिरमा आगो लगाउछन । त्यो आगो करडौ बर्ष पनि बलिराख्यो र हाम्रो संसारलाई उज्यालो परिराख्यो ।

ति बोधिसत्वले एस्तो पुजा गएर आफ्नो ज्यान फलेका थिए तर तेसपछी चन्द्रसुर्यबिमल तथागतको देशमा उनैका युवराज भएर फेरी जन्मिन्छन । र जन्मनी बित्तैकै तथागतलाई नमन गर्दछन । तेसपछी तथागतले "अब आजराती म प्राण त्याग्छु अब एसपछी बुद्धधर्मलाई संसारमा फैलाउने काम तिमीलाई सुम्पिन्छु" भने र परिनिर्वाण भए ।

ती बोधिसत्व रुदै रुदै बुद्धको सरिरलाई जलाउछन र खरानीलाई ८४००० भाँडोमा हालेर देशभर घुमेर त ८४००० भब्य बिहार बनाउछन र पुजा गर्छन । एस्तो पुजा पनि नपुगेको सोचेर बोधिसत्वले आफ्नो दुइ हातमा आगो सल्काउछन । त्यो आगोको प्रकाशले धेरैको मन अमुल्य बनाउछ र त्यो ज्वाला ७२००० बर्षसम्म बलेर निभ्छ र बोधिसत्वको दुइ हात भष्म हुन्छ र त्यो देखेका मानिसहरुले आफ्न पुज्य गुरुको हालत देखेर दुखी हुन्छन ।मानिसहरु दुखित देखेर बोधिसत्वले "मैले दुबै हात गुमाए तर कहिले पनि नमेटिने अनन्त सरिर पाएको छु भन्ने

लागेको छ” भनेर भने । तेसो भन्नसाथ फेरी उनका दुबै हात जस्ताकोतस्तै हुन्छ ।यो कथामा भन्न खोजिएको कुरा के हो भने:

१ मानिसले आफुलाई नै त्याग गर्ने जस्तो माहान बलिदान केहि हुँदैन

२ अभ्यास गर्नु नै उपदेशलाई गरिने माहान पुजा हो

संछेपमा भन्दा माथिका २ बुदालाई भन्न सकिन्छ होला ।

१० कथा र बहुस्थान प्रचार

यो बोधिसत्वको कथापछी सद्धर्म पुन्डरिक सुत्रको माहानता लाई १० वोटा नैतिक कथाबाट उपदेश दिइएको छ र तेसपछी (१० कथा) सुरु हुन्छ । तेसपछी शाक्यमुनिले पुन्डरिक सुत्रलाई अभ्यास गर्दा पाइने अनेक पुण्यको बारेमा उपदेश दिन्छन ।

यसरी शाक्यमुनी बुद्धले हाम्रो मनमा सद्धर्म पुन्डरिक सुत्रलाई राखी दिनु भयो र “मेरो अन्त्य पछी ५००सय बर्षसम्म जस्तोसुकै बेलामा सर्बप्राणिलाई जस्तो गरेर भए पनि यो उपदेशलाई फैलाउनु भने । र अहिले धर्म नभएको बेलामा नै सद्धर्म पुन्डरिक सुत्रलाई फैलौने उपयुक्त समय हो” भनेर सर्बशक्ती लगाएर बुझाउनु खोजेका हुन ।

“धर्म नभएको” भनेको नै हामी यहाँ भएको अहिलेको युग हो । एस्तो धर्म नभएको बेलामा बाच्ने हामीहरुले सर्बश्रेष्ठ सद्धर्म पुन्डरिक सुत्रलाई “बहुस्थान प्रचार” गर्ने महत्वपुर्ण जिम्बेबारी पाएक छौ । मतलब शाक्यमुनी बुद्ध आफैले नै हामीहरुको काँधमा यो जिम्बेबारी दिएका हुन ।

This is Nepali translation of text originally appeared in Japanese in *Hokke sanbu kyo: Kaku hon no aramashi to yoten*, (Kosei Publishing, 1991 [revised edition, 2016], pp.P198－203)

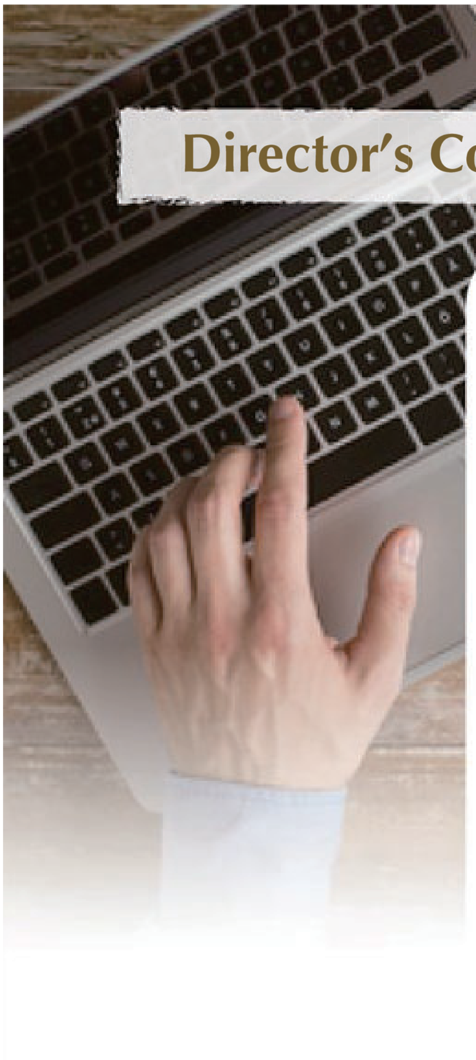

Director's Column

सबैकुरा बुद्धको सन्देश

Rev. Keiichi Akagawa
Director, Rissho Kosei-kai International

चम्तकार भन्ने शब्द सुन्दा हामीलाई अनेक कल्पनाको संसारमा पुराउछ । र डिजिटल समाजमा समाचारको बाढिसँग ब्यस्त दैनिकी बिताउने अहिलेका हाम्रोनिम्ती क्षण भरमा दैबिक कुराको महसुस गर्न गाह्रो हुन्छ जस्तो लाग्दछ ।

सुत्रमा भएको "स्थाइनिवास उपदेश" भनेको यो संसारका "सबैलाई बचाउने" भन्ने बुद्धको दयालु कामनाको सन्देशले भरिपुर्ण छ भनेर उपदेश दिइएको छ । र बुद्धको सन्देश पाउने यन्त्र मतलब "रिसिभर" भनेको हाम्रो "मन" नै हो ।

तेसैले चम्त्कार भनेको "बुद्धले प्रणिलाई दयाले बाध्ने मन" अहम नभएको साधारण शक्ती अर्थअत अहम फालेर साँचो मनले अरुप्रती समर्पित हुँदा पाउने नसोचिएको संरक्षकको संसार भन्न सकिन्छ होला ।

हाम्रो कामना बुद्धमा पुग्छ भन्ने बिश्वास गर्न सकौ । यो महिनाको प्रवचनमा भनिए जस्तै "उपदेशलाई सरिरले बुझाउने" मानिस भएर सबै मिलेर "सन्तुलित संसार" बनाउन सहकार्य गरौ ।

नमन ।

Rissho Kosei-kai: A Global Buddhist Movement

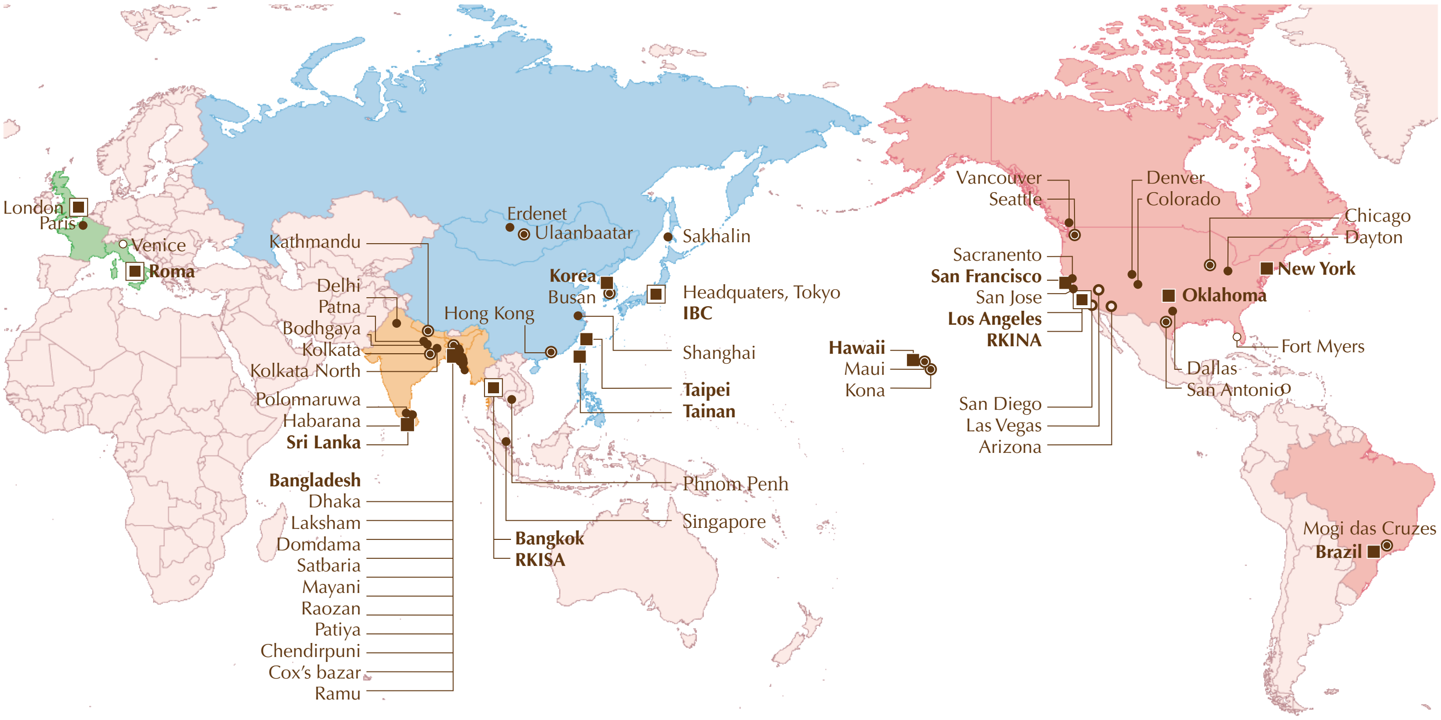

Rissho Kosei-kai Buddhist Church of Hawaii
2280 Auhuhu Street, Pearl City, HI 96782, USA
TEL: 1-808-455-3212 FAX: 1-808-455-4633
Email: sangha@rkhawaii.org URL: http://www.rkhawaii.org

Rissho Kosei-kai Maui Dharma Center
1809 Nani Street, Wailuku, HI 96793, USA
TEL: 1-808-242-6175 FAX: 1-808-244-4625

Rissho Kosei-kai Kona Dharma Center
73-4592 Mamalahoa Highway, Kailua-Kona, HI 96740, USA
TEL: 1-808-325-0015 FAX: 1-808-333-5537

Rissho Kosei-kai Buddhist Center of Los Angeles
2707 East First Street, Los Angeles, CA 90033, USA
POBox 33636, CA 90033, USA
TEL: 1-323-269-4741 FAX: 1-323-269-4567
Email: rk-la@sbcglobal.net URL: http://www.rkina.org/losangeles.html

Please contact Rissho Kosei-kai Buddhist Center of Los Angeles
Rissho Kosei-kai Buddhist Center of Arizona
Rissho Kosei-kai Buddhist Center of Colorado
Rissho Kosei-kai Buddhist Center of San Diego
Rissho Kosei-kai Buddhist Center of Las Vegas
Rissho Kosei-kai Buddhist Center of Dallas

Rissho Kosei-kai of San Francisco
1031 Valencia Way, Pacifica, CA 94044, USA
POBox 778, Pacifica, CA 94044, USA
TEL: 1-650-359-6951 Email: info@rksf.org URL: http://www.rksf.org

Please contact Rissho Kosei-kai of San Francisco
Rissho Kosei-kai of Sacramento
Rissho Kosei-kai of San Jose

Rissho Kosei-kai of New York
320 East 39th Street, New York, NY 10016, USA
TEL: 1-212-867-5677 Email: rkny39@gmail.com URL: http://rk-ny.org

Rissho Kosei-kai of Chicago
1 West Euclid Ave., Mt. Prospect, IL 60056, USA
TEL: 1-773-842-5654
Email: murakami4838@aol.com URL: http://rkchi.org

Rissho Kosei-kai of Fort Myers
URL: http://www.rkftmyersbuddhism.org

Rissho Kosei-kai Dharma Center of Oklahoma
2745 N.W. 40th St., Oklahoma City, OK 73112, USA
POBox 57138, Oklahoma City, OK 73157, USA
TEL: 1-405-943-5030 FAX: 1-405-943-5303
Email: rkokdc@gmail.com URL: http://www.rkok-dharmacenter.org

Rissho Kosei-kai Dharma Center of Denver
1255 Galapago St. #809 Denver, CO 80204, USA
TEL: 1-303-446-0792

Rissho Kosei-kai Dharma Center of Dayton
617 Kling Drive, Dayton, OH 45419, USA
URL: http://www.rkina-dayton.com

The Buddhist Center Rissho Kosei-kai International of North America (RKINA)
2707 East First St., Suite #1, Los Angeles, CA 90033, USA
TEL: 1-323-262-4430 FAX: 1-323-269-4567
Email: dharmasa@rksabuddhistcenter.org
URL: http://rksabuddhistcenter.org

Rissho Kosei-kai Buddhist Center of San Antonio
(Address) 6083 Babcock Road, San Antonio, TX 78240, USA
(Mail) POBox 692148, San Antonio, TX 78249, USA
TEL: 1-210-558-4430 FAX: 1-210-696-7745
Email: dharmasanantonio@gmail.com
URL: http://www.rkina.org/sanantonio.html

Rissho Kosei-kai of Seattle's Buddhist Learning Center
28621 Pacific Highway South, Federal Way, WA 98003, USA
TEL: 1-253-945-0024 Email: rkseattlewashington@gmail.com
URL: http://buddhistlearningcenter.org

Rissho Kosei-kai of Vancouver
Please contact RKINA

Risho Kossei-kai do Brasil
Rua Dr. José Estefno 40, Vila Mariana, São Paulo-SP, CEP 04116-060, Brasil
TEL: 55-11-5549-4446, 55-11-5573-8377
Email: risho@rkk.org.br URL: http://www.rkk.org.br

Risho Kossei-kai de Mogi das Cruzes
Av. Ipiranga 1575-Ap 1, Mogi das Cruzes-SP, CEP 08730-000, Brasil

在家佛教韓国立正佼成会
〒 04420 大韓民国 SEOUL 特別市龍山區漢南大路 8 路 6-3
6-3, 8 gil Hannamdaero Yongsan gu, Seoul, 04420, Republic of Korea
TEL: 82-2-796-5571 FAX: 82-2-796-1696

在家佛教韓国立正佼成会釜山支部
〒 48460 大韓民国釜山廣域市南區水營路 174, 3F
3F, 174 Suyoung ro, Nam gu, Busan, 48460, Republic of Korea
TEL: 82-51-643-5571 FAX: 82-51-643-5572

社團法人在家佛教立正佼成會
台湾台北市中正區衡陽路 10 號富群資訊大厦 4 樓
4F, No. 10, Hengyang Road, Jhongjheng District, Taipei City 100, Taiwan
TEL: 886-2-2381-1632, 886-2-2381-1633 FAX: 886-2-2331-3433

台南市在家佛教立正佼成會
台湾台南市崇明 23 街 45 號
No. 45, Chongming 23rd Street, East District, Tainan City 701, Taiwan
TEL: 886-6-289-1478 FAX: 886-6-289-1488
Email: koseikaitainan@gmail.com

Rissho Kosei-kai South Asia Division
Thai Rissho Friendship Foundation
201 Soi 15/1, Praram 9 Road, Bangkapi, Huaykhwang, Bangkok 10310, Thailand
TEL: 66-2-716-8141 FAX: 66-2-716-8218

Rissho Kosei-kai of Kathmandu
Ward No. 3, Jhamsikhel, Sanepa-1, Lalitpur, Kathmandu, Nepal

Rissho Kosei-kai of Kolkata
E-243 B. P. Township, P. O. Panchasayar, Kolkata 700094, India

Rissho Kosei-kai of Kolkata North
AE/D/12 Arjunpur East, Teghoria, Kolkata 700059,
West Bengal, India

Rissho Kosei-kai of Bodhgaya Dharma Center
Ambedkar Nagar, West Police Line Road, Rumpur, Gaya-823001,
Bihar, India

Rissho Kosei-kai of Patna Dharma Center
Please contact Rissho Kosei-kai of Kolkata

Rissho Kosei-kai of Central Delhi
77 Basement D.D.A. Site No. 1, New Rajinder Nagar,
New Delhi 110060, India

Rissho Kosei-kai of Singapore
Please contact Rissho Kosei-kai International

Rissho Kosei-kai of Phnom Penh
W.C. 73, Toul Sampaov Village, Sangkat Toul Sangke, Khan Reouseykeo,
Phnom Penh, Cambodia

RKISA Rissho Kosei-kai International of South Asia
Thai Rissho Friendship Foundation
201 Soi 15/1, Praram 9 Road, Bangkapi, Huaykhwang, Bangkok 10310, Thailand
TEL: 66-2-716-8141 FAX: 66-2-716-8218

Rissho Kosei-kai of Bangkok
Thai Rissho Friendship Foundation
201 Soi 15/1, Praram 9 Road, Bangkapi, Huaykhwang, Bangkok 10310, Thailand
TEL: 66-2-716-8216 FAX: 66-2-716-8218 Email: info.thairissho@gmail.com

Rissho Kosei Dhamma Foundation
No. 628-A, Station Road, Hunupitiya, Wattala, Sri Lanka
TEL: 94-11-2982406 FAX: 94-11-2982405

Rissho Kosei-kai of Polonnaruwa
Please contact Rissho Kosei Dhamma Foundation

Rissho Kosei-kai Bangladesh
85/A Chanmari Road, Lalkhan Bazar, Chittagong, Bangladesh
TEL/FAX: 880-31-626575

Rissho Kosei-kai Mayani
Mayani Barua Para, Mirsarai, Chittagong, Bangladesh

Rissho Kosei-kai Damdama
Damdama Barua Para, Mirsarai, Chittagong, Bangladesh

Rissho Kosei-kai Satbaria
Village: Satbaria Bepari Para, Chandanaih, Chittagong, Bangladesh

Rissho Kosei-kai Chendhirpuni
Village: Chendhirpuni, P.O.: Adhunogar, P.S.: Lohagara, Chittagong,
Bangladesh

Rissho Kosei-kai Raozan
Dakkhin Para, Ramzan Ali Hat, Raozan, Chittagong, Bangladesh

Rissho Kosei-kai Laksham
Village: Dhupchor, Laksham, Comilla, Bangladesh

Rissho Kosei-kai Dhaka
408/8 DOSH, Road No 7 (West), Baridhara, Dhaka, Bangladesh

Rissho Kosei-kai Cox's Bazar
Ume Burmize Market, Tekpara, Sadar, Cox's Bazar, Bangladesh

Please contact Rissho Kosei-kai Bangladesh
Rissho Kosei-kai Patiya
Rissho Kosei-kai Ramu
Rissho Kosei-kai Aburkhiln

Buddiyskiy khram "Lotos"
4 Gruzinski Alley, Yuzhno-Sakhalinsk 693005, Russia
TEL: 7-4242-77-05-14

Rissho Kosei-kai of Hong Kong
Flat D, 5/F, Kiu Hing Mansion, 14 King's Road, North Point, Hong Kong, China

Rissho Kosei-kai Friends in Shanghai

Rissho Kosei-kai of Ulaanbaatar
(Address) 15F Express Tower, Peace avenue, khoroo-1, Chingeltei district,
Ulaanbaatar 15160, Mongolia
(Mail) POBox 1364, Ulaanbaatar-15160, Mongolia
TEL: 976-70006960 Email: rkkmongolia@yahoo.co.jp

Rissho Kosei-kai of Erdenet
Please contact Rissho Kosei-kai International

Rissho Kosei-kai di Roma
Via Torino, 29, 00184 Roma, Italia
TEL/FAX: 39-06-48913949 Email: roma@rk-euro.org

Please contact Rissho Kosei-kai di Rome
Rissho Kosei-kai of Paris
Rissho Kosei-kai of Venezia

Rissho Kosei-kai of the UK
29 Ashbourne Road, London W5 3ED, UK
TEL: 44-20-8933-3247 Email: info@rkuk.org URL: https://www.rkuk.org
Facebook: https://www.facebook.com/rkuk.official
Twitter: https://twitter.com/rkuk_official
Instagram: https://www.instagram.com/rkuk_official

Rissho Kosei-kai International Buddhist Congregation (IBC)
166-8537 東京都杉並区和田 2-7-1 普門メディアセンター 3F
Fumon Media Center 3F, 2-7-1 Wada, Suginami-ku, Tokyo 166-8537, Japan
TEL: 03-5341-1230 FAX: 03-5341-1224 URL: http://www.ibc-rk.org

Published by Rissho Kosei-kai International